

VIII. Kaupunginkirjasto.

Kaupunginkirjaston hallituksen kertomus vuodelta 1925¹⁾ oli seuraavan sisältöinen:

Hallituksen kokoonpano. Kirjaston hallitukseen kuuluivat vuonna 1925 professori A. Wallensköld, puheenjohtajana, ylim. professori V. Voionmaa, varapuheenjohtajana, professori H. Bergroth, filosofiantohtori A. H. Bergholm ja kivityömies V. J. Huuskonen. Hallitus kokoontui vuoden varrella viisi kertaa. Professori Wallensköld, joka vuodesta 1919 asti oli toiminut johtokunnan puheenjohtajana, osoittaen suurta suopeutta ja lämmintä harrastusta kirjastoa ja sen pyrintöjä kohtaan, erosi hallituksesta vuoden päätyessä.

Henkilökunta. Kirjasto menetti vuoden kuluessa kuoleman kautta kaksi parhaita ja uskollisinta työntekijäänsä. Kesäkuun 17 p:nä kuoli pääkirjaston ensimmäinen vahtimestari G. W. Siljander, joka lähes 25 vuoden ajan oli auliisti ja tunnollisesti palvellut kirjastoa, ja marraskuun 30 p:nä kuoli ylemmän palkkaluokan amanuenssi E. Hertz, joka jo vuonna 1886 harjoittelijana astui pääkirjaston palvelukseen ja siitä pitäen oli harvinaisella innolla ja antaumuksella sekä erinomaisella taidolla työskennellyt kirjastossa. Avustava kirjastonhoitaja, lehtori G. A. Dahl, joka halusi palata entiseen opettajantoi-meensa Porvoon lyseossa, sai pyytämänsä eron syyskuun 1 p:stä lukien. Hänen sijaansa nimitettiin avustavaksi kirjastonhoitajaksi syyskuun 28 p:nä valtion kirjastotoimiston konsulentti, filosofianmaisteri H. Hirn, joka ryhtyi uuteen virkaansa lokakuun 15 p:nä. Ensimmäiseksi vahtimestariksi pääkirjastoon otettiin heinäkuun 1 p:nä toinen vahtimestari J. A. Lindgren, jonka entiseen toimeen nimitettiin Y. A. Aaltonen. Neiti Hertzin kuoltua avoimeksi joutunut amanuenssinvirka oli täyttämättä vuoden loppuun.

Helsingin kunnallisen kirjastolaitoksen kehittäminen oli vuoden varrella kunnan eri hallintoelinten pohdittavana. Tämä toimenpide aiheutui siitä, että vuoden 1924 lopulla 176 Käpylän puutarhaesikaupungissa asuvaa henkilöä oli johtokunnalle lähettämässään kirjelmässä anonut haarakirjaston perustamista mainittuun esikaupunkiin. Johtokunta, jonka mielenkiintoa ja harrastusta asia herätti, teki valtuustolle ehdotuksen haarakirjaston perustamisesta Käpylään pyytäen, että sanottuun tarkoitukseen myönnettäisiin määräraha. Kun rahatoimikamari, jonne asia lykättiin lausunnon antamista varten, asetti kysymyksenalaiseksi, oliko erityisen haarakirjaston perustaminen Käpylään tarkoituksenmukaista ja ehdotti, että sen sijaan perustettaisiin Vallilaan suurehko, useille esikaupunkiyhteiskunnille, m. m. Käpylälle, yhteinen haarakirjasto, oli johtokunnalla tilaisuus lähetekirjelmässään lähemmin

¹⁾ Kertomukseen liittyvät taulukkotiedot lainausliikkeestä sekä käynneistä lukusalissa ovat julkaistuna Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa vuodelta 1926.

selvitellä suunniteltua kirjastolaitoksen kehittämistä haarakirjastojen avulla. Johtokunnan mielestä olisi haarakirjastoja, suurempia tai pienempiä, järjestettävä kaikkiin tärkeimpiin kaupunkiin kuuluviin asutusalueihin. Entisten haarakirjastojen lisäksi olisi niin muodoin lähimmässä tulevaisuudessa uusia, pienempiä haarakirjastoja lainausosastoinen ja lukusaleinen perustettava, paitsi Käpylään, myöskin Pasilaan ja kaupungin alueen lounaiseen osaan. Pääkirjastolle olisi rakennettava uusi talo Töölössä tarkoitukseen varatulle alueelle, jonka jälkeen suurehko haarakirjasto olisi järjestettävä vanhaan kirjastorakennukseen. Tällä tavoin kehitettynä tulisi Helsingin kaupungin kirjasto noin kymmenen vuoden kuluttua käsittämään paitsi pääkirjastoa kaksi suurempaa ja viisi pienempää haarakirjastoa. Myöhemmin voisi joku vähäisistä haarakirjastoista kehittyä suurehkoksi, omassa rakennuksessa toimivaksi haarakirjastoksi ja uusia haarakirjastoja olisi tarpeen mukaan perustettava. Vuokrahuoneissa sijaitseville haarakirjastoille olisi saatava uudet, tilavat ja tarkoituksenmukaiset huoneistot niihin taloihin, joita kaupungin tarpeisiin rakennetaan haarakirjastojen toiminta-alueeseen kuuluvissa kaupunginosissa. Valtuusto, joka ei halunnut tehdä päätöstä koko suunnitelmaan nähden, päätti kokouksessaan lokakuun 28 p:nä, että Käpylään olisi vuoden 1926 kuluessa perustettava pienempi haarakirjasto.

Kirjavaraston tarkastus, joka kirjaston sääntöjen mukaisesti on toimitettava joka viides vuosi, suoritettiin kesäkuussa. Siihen nähden, että edellisen tarkastuksen jälkeisenä aikana »avohylly»-järjestelmä — jolloin yleisöllä on vapaa pääsy kirjavarastoon — oli otettu käytäntöön pääkirjastossa, odotettiin tulosta jonkun verran jännittynein mielin. Tällöin kyllä ilmeni, että puuttui suurempi määrä kirjoja kuin edellisissä tarkastuksissa, mutta tappio ei kuitenkaan ollut pelottavan suuri.

Satuiltoja järjestettiin lapsille talvella, keväällä ja syksyllä; pääkirjastossa yksi suomalainen ja yksi ruotsalainen joka viikko, Kallion haarakirjastossa kaksi suomalaista ja yksi ruotsalainen joka kuukausi.

Valmistukseen kirjaston virkailijoille tilaisuuden ottaa osaa viidenteen yleiseen kirjastokokoukseen, joka pidettiin Turussa kesäkuussa, hankki johtokunta rahatoimikamarilta matka-apurahan neljälle amanuenssille.

Kaupunginvaltuusto antoi johtokunnan toimeksi valvoa Kirjoja sokeille nimiselle yhdistykselle myönnetyn raha-avustuksen käyttöä. Yhdistys, joka enemmän kuin 35 vuoden ajan on valmistanut Helsingissäkin asuville sokeille tilaisuuden lukemiseen, jatkoi kertomusvuonna menestyksellisesti hyödyllistä toimintaansa ja on tunnollisesti ja tarkoituksenmukaisesti käyttänyt saamansa avustuksen.

Lainausliike kirjastoissa oli vuoden varrella erikoisen vilkas ja kirjoja lainattiin huomattavasti enemmän kuin edellisenä vuonna, vaikka kirjasto tarkastuksen takia oli suljettuna puolet kesäkuuta. Pääkirjaston ja Kallion haarakirjaston lainausosastot olivat avoinna 330 päivää. Töölön ja Hermannin haarakirjastoissa oli lainauspäivien luku 297.

Kirjalainojen lukumäärä vuosina 1925 ja 1924 oli seuraava:

	1925.	1924.
Pääkirjastossa	390,265	374,883
Kallion haarakirjastossa	203,945	201,356
Töölön »	30,377	30,281
Hermannin »	26,911	27,895
Yhteensä	651,498	634,415

Lainain keskimäärä lainauspäivää kohti oli pääkirjastossa 1,183 (1,093 v. 1924), Kallion haarakirjastossa 618 (587 v. 1924), Töölön haarakirjastossa 102 (100 v. 1924) ja Hermannin haarakirjastossa 91 (92 v. 1924) eli yhteensä 1,994 (1,872 v. 1924). Suurin määrä päivässä annettuja lainoja oli 3,664.

Aikuisille sekä lapsille ja nuorisolle annettujen kirjalainojen välinen suhde käy selville seuraavasta taulusta:

	Kirjalainoja aikuisille.		Kirjalainoja lapsille.		Yhteensä.
	Luku.	o/o.	Luku.	o/o.	
Pääkirjasto	292,845	75.0	97,420	25.0	390,265
Kallion haarakirjasto.....	114,208	56.0	89,737	44.0	203,945
Töölön ”	15,154	49.9	15,223	50.1	30,377
Hermannin ”	11,062	41.1	15,849	58.9	26,911
Yhteensä	433,269	66.5	218,229	33.5	651,498

Aikuisille annettujen lainojen prosenttiluku oli kertomusvuonna 66.5 mutta 64.2 vuonna 1924 ja ilmenee tästä siis, että aikuisten lainaus on huomattavasti lisääntynyt lasten ja nuorison lainaukseen verrattuna. Lainausliikkeen lisäys johtuu yksinomaan aikuisten lainauksesta; onpa lapsille ja nuorisolle annettujen kirjalainojen kokonaismäärä jonkun verran vähentynytkin. Aikuisten lainauksessa havaittavissa oleva lisääntyminen on varsin melkoinen; se on melkein keskeytymättä jatkunut vuodesta 1918, jolloin aikuisten lainausta osoittava prosenttiluku oli 48.7.

Erikielisen kirjallisuuden lainausta valaisee seuraava taulu:

	Suomenkielinen kirjallisuus.		Skandinaviainen kirjallisuus.		Saksan-, ranskan- ja englanninkiel. kirjallisuus.		Yhteensä.
	Absoluutt. luku.	o/o.	Absoluutt. luku.	o/o.	Absoluutt. luku.	o/o.	
Pääkirjasto	175,790	45.0	202,356	51.9	12,119	3.1	390,265
Kallion haarakirjasto.....	170,077	83.4	33,868	16.6	—	—	203,945
Töölön ”	17,781	58.5	12,596	41.5	—	—	30,377
Hermannin ”	17,923	66.6	8,988	33.4	—	—	26,911
Yhteensä	381,571	58.6	257,808	39.6	12,119	1.8	651,498

Kaikilla lainausosastoilla vuonna 1924 lainaksi annettujen suomenkielisten kirjain prosenttiluku oli 58.5, skandinaviesten 39.9 ja muunkielisten 1.6. Eri kieliryhmiin kuuluvien kirjalainojen välinen suhde on niinmuodoin aivan vähäisessä määrin muuttunut.

Kertomus- ja romaanikirjallisuuden sekä muun kirjallisuuden lainauksen välistä suhdetta valaisee seuraava taulu, jossa myös on otettu huomioon vanhemmille ja nuoremmille henkilöille annettujen lainain välinen ero.

	Kirjalainoja aikuisille.				Kirjalainoja lapsille ja nuorisolle.			Kaikki kirjalainat.				
	Romaani-kirjallisuus.		Muu kirjallisuus.		Kertomus-kirjallisuus.		Muu kirjallisuus.		Romaani ja kertomus-kirjallisuus.		Muu kirjallisuus.	
	Luku.	0/o.	Luku.	0/o.	Luku.	0/o.	Luku.	0/o.	Luku.	0/o.	Luku.	0/o.
Pääkirjasto	192,979	65.9	99,866	34.1	67,662	69.5	29,758	30.5	260,641	66.8	129,624	33.2
Kallion haarakirjasto	77,802	68.1	36,406	31.9	68,205	76.0	21,532	24.0	146,007	71.6	57,938	28.4
Töölön ”	11,329	74.8	3,825	25.2	12,444	81.7	2,779	18.3	23,773	78.3	6,604	21.7
Hermannin ”	7,700	69.6	3,362	30.4	12,835	81.0	3,014	19.0	20,535	76.3	6,376	23.7
Yhteensä	289,810	66.9	143,459	33.1	161,146	73.8	57,083	26.2	450,956	69.2	200,542	30.8

Verrattaessa näitä lukuja vuoden 1924 tietoihin, jolloin 69.3 % kirjallainoista oli romaani- ja kertomuskirjallisuutta ja 30.7 % muuta kirjallisuutta, käy selville, että vuonna 1925 tietokirjallisuuden lainaus lisääntyi ei ainoastaan kirjallainojen absoluuttiseen lukumäärään, vaan suhteellisesti myöskin romaanikirjallisuuden lainaukseen nähden, viimeksimainitussa suhteessa kuitenkin vain vähäisessä määrin.

Kirjavaraston eri osastoista lainattujen niteiden luku pääkirjastossa ja haaraosastoissa käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

	Pääkirjasto.	Kallion haarakirjasto.	Töölön haarakirjasto.	Hermannin haarakirjasto.	Yhteensä.	0/o.
I. Uskontoa	3,191	1,340	20	122	4,673	0.7
II. Historiaa, arkeologiaa ja elämäkertoja	32,801	14,620	2,169	2,037	51,627	7.9
III. Maantietoa, antropologiaa, matka- ja kansanelämäkuvauksia	17,641	9,747	1,771	1,230	30,389	4.7
IV. Romaaneja, kertomuksia ja satuja	260,641	146,007	23,773	20,535	450,956	69.2
V. Runoja, näytelmiä, albumeja sekä kirjallisuuden- ja taiteenhistoriaa	25,733	12,062	1,079	1,212	40,086	6.1
VI. Luonnontiedettä, matematiikkaa, lääketiedettä ja teknologiaa	19,365	8,887	837	681	29,770	4.6
VII. Oikeus- ja valtiotiedettä, yhteiskunnallisia kysymyksiä ja taloutta	8,269	3,300	138	344	12,051	1.8
VIII. Kielitiedettä	5,813	1,374	134	176	7,497	1.2
IX. Filosofiaa, siveysoppia, kasvatusta, kirja- ja kirjastotiedettä, urheilua sekä muita ja sekalaisia aineita	16,811	6,608	456	574	24,449	3.8
Yhteensä	390,265	203,945	30,377	26,911	651,498	100.0

Vertailu vuoden 1924 lainaukseen osottaa, että kirjallisuusosastoista II, VII, VIII ja IX annetut lainat ovat suhteellisesti lisääntyneet, mutta III, IV ja V kirjallisuusosastoista otetut lainat suhteellisesti vähentyneet, kun taas I ja VI osastoihin kuuluvan kirjallisuuden lainausta koskevat prosenttiluvut ovat pysyneet muuttumattomina.

Kirjakokoelmia annettiin lainaksi Bengtsärin ja Ryttylän kasvatustaloksiin, Pitäjänmäen lastenkotiin, Fylgian lomakotiin ja Espoon pitäjässä sijaitsevaan Frisansin kesäsiirtolaan.

Vuoden kuluessa lainaksi annetuista kirjoista on 101 palauttamatta, näistä oli 63 lainattu pääkirjastosta, 27 Kallion haarakirjastosta, 5 Töölön haarakirjastosta ja 6 Hermannin haarakirjastosta.

Vuosina 1912—25 kirjoitettiin 92,413 henkilöä lainaajaksi kirjastoon, näistä käytti 25,964 lainaoikeuttaan v. 1925. Vuoden kuluessa kirjoitettiin uusia lainaajia 5,939. Seuraavassa taulussa esitetään lainaajia koskevia tietoja.

	Miehiä.			Naisia.			Lapsia ja nuorisoa.			Kaiken kaikkiaan.
	Ruunnillis-työnekij.	Muita.	Yhteensä.	Ruunnillis-työnekij.	Muita.	Yhteensä.	Pojkia.	Tyttöjä.	Yhteensä.	
<i>Henkilöt, jotka ovat lainanneet pääasiassa suomenkielistä kirjallisuutta.</i>										
Pääkirjasto	1,525	1,212	2,737	1,179	1,317	2,496	1,269	663	1,932	7,165
Kallion haarakirjasto ..	1,434	513	1,947	1,162	657	1,819	1,212	930	2,142	5,908
Töölön ” ..	132	42	174	125	62	187	214	99	313	674
Hermannin ” ..	160	13	173	96	17	113	259	133	392	678
Yhteensä	3,251	1,780	5,031	2,562	2,053	4,615	2,954	1,825	4,779	14,425
<i>Henkilöt, jotka ovat lainanneet pääasiassa ruotsinkielistä kirjallisuutta.</i>										
Pääkirjasto	1,101	2,232	3,333	719	3,686	4,405	893	621	1,514	9,252
Kallion haarakirjasto ..	271	156	427	209	262	471	285	205	490	1,388
Töölön ” ..	104	52	156	72	78	150	188	106	294	600
Hermannin ” ..	60	15	75	34	23	57	79	88	167	299
Yhteensä	1,536	2,455	3,991	1,034	4,049	5,083	1,445	1,020	2,465	11,539
<i>Kaikkiaan lainaajia.</i>										
Pääkirjasto	2,626	3,444	6,070	1,898	5,003	6,901	2,162	1,284	3,446	16,417
Kallion haarakirjasto ..	1,705	669	2,374	1,371	919	2,290	1,497	1,135	2,632	7,296
Töölön ” ..	236	94	330	197	140	337	402	205	607	1,274
Hermannin ” ..	220	28	248	130	40	170	338	221	559	977
Yhteensä	4,787	4,235	9,022	3,596	6,102	9,698	4,399	2,845	7,244	25,964

Vuonna 1924 lainasi 26,254 henkilöä kirjoja kirjastosta. Lainaa- jien lukumäärä aleni niinmuodoin vähäisen, vaikka uusien lainaajien luku oli melkoista suurempi, eli 5,939, kun taas vastaava luku v. 1924 oli 4,862. Vanhempien ja nuorempien lainaajien välinen suhde muuttui vähäisessä määrin nuorempien henkilöiden lainauksen eduksi. Samoin muuttui etupäässä ruotsalaista ja ulkomaista kirjallisuutta lainanneiden ja pääasiallisesti suomenkielistä kirjallisuutta lainanneiden henkilöiden välinen suhde jonkun verran jälkimmäisten eduksi. Niiden lainaajien luku, jotka ovat ruumiillisen työn tekijöitä liisääntyi muihin yhteiskuntaluokkiin kuuluvien lainaajien lukumäärään verrattuna.

Lukusalit. Pääkirjastossa olivat kaikki lukusalit, sanomalehtisalia lukuun-

ottamatta, kirjavaraston tarkastuksen takia suljettuina kesäkuun 1—15 p:nä. Sanomalehtisali oli korjauksen vuoksi suljettuna kesäkuun 16—20 p:nä. Opintosali, yleinen lukusali ja lasten lukusali olivat avoinna kaikkiaan 341 päivää, jota vastoin sanomalehtisali oli yleisölle avoinna 351 päivää.

Myöskin Kallion haarakirjastossa oli kaksi lukusalia, nimittäin aikuisten ja lasten lukusali, inventtauksen ajan suljettuna. Aikuisten lukusali oli siten avoinna 340 päivää ja lasten lukusali 325 päivää, kun taas sanomalehtisali oli yleisölle avoinna 356 päivää.

Töölön haarakirjaston sanomalehtisali, jota korjauksen takia pidettiin suljettuna elokuun 25—27 p:nä, oli niinmuodoin avoinna 353 päivää, kun sitä vastoin lasten lukuhuone oli avoinna 356 päivää. Hermannin haarakirjaston lukuhuoneet ja Perämiehenkadun 15:ssä oleva lukuhuoneisto olivat auki 356 päivää.

Päivittäiseen aukioloaikaan nähden tehtiin vain sellainen muutos, että kesäkuukausina Perämiehenkadun 15:ssä olevan lukuhuoneiston sanomalehtihuone oli sunnuntaisin ja pyhäpäivin avoinna ainoastaan klo 9 a. p.—6 i. p. ja aikakauslehtihuone klo 4—6 i. p.

Lukusalikäyntien määrä, joka kuten edellisinäkin vuosina, laskettiin ainoastaan pääkirjastossa ja Kallion haarakirjastossa, oli kertomusvuonna seuraava:

Pääkirjasto.		Kallion haarakirjasto.	
Opintosali	16,611	Aikuisten lukusali	34,687
Yleinen lukusali	51,664	Lasten »	63,768
Lasten »	51,092	Sanomalehtisali	139,345
Sanomalehtisali	229,866		
	<u>Yhteensä 349,233</u>		<u>Yhteensä 237,800</u>

Edellisenä vuonna oli lukusalikäyntejä kaikkiaan pääkirjastossa 317,929 ja Kallion haarakirjastossa 236,349.

Lukusalikäyntien päivittäinen keskimäärä oli vuonna 1925 pääkirjastossa 1,006, oltuaan 905 vuonna 1924 ja Kallion haarakirjastossa 689, oltuaan 673 vuonna 1924.

Pääkirjaston lukusaleissa oli yleisön käytettävissä 251 aikakauslehteä (324 kpl.) ja 69 sanomalehteä (86 kpl.), Kallion haarakirjastossa 98 aikakauslehteä (131 kpl.) ja 34 sanomalehteä (44 kpl.), Töölön haarakirjastossa 34 aikakauslehteä (38 kpl.) ja 18 sanomalehteä (23 kpl.), Hermannin haarakirjastossa 34 aikakauslehteä (1 kpl. kutakin) ja 15 sanomalehteä (19 kpl.) sekä Perämiehenkadun lukuhuoneistossa 34 aikakauslehteä (39 kpl.) ja 16 sanomalehteä (24 kpl.).

Kirjavarasto käsitti tammikuun 1 p:nä 1925 123,395 nidettä. Vuoden varrella poistettiin luetteloista 3,935 ja hankittiin 10,830 uutta nidettä, niin että kirjavarasto joulukuun 31 p:nä käsitti 130,290 nidettä. Poistettujen kirjain suhteellisesti suuri lukumäärä — 3,935 — johtuu melkoiselta osalta vuoden kuluessa toimitusta kirjavaraston tarkastuksesta. Lisätyn kirjallisuismäärärahan turvin voitiin kuluneena vuonna kirjastoon hankkia uutta kirjallisuutta enemmän kuin milloinkaan tätä ennen, kaikkiaan 10,830 nidettä.

Kirjastolle lahjoitti kööpenhaminalainen laivanvarustaja H. Marx-Nielsen suuren ja arvokkaan kokoelman tanskalaista kirjallisuutta osoittaakseen täten myötätuntoisuuttaan Suomelle, levittäääkseen tietoa Tanskan henkisestä elämästä ja edistääkseen pohjoismaista yhteistyötä. Kirjalahjoja ovat myöskin

antaneet Ahvenanmaan maakuntalautakunta, kirjailija L. Carnovale, lämmittäjä V. Elomaa, eversti G. Fraser, Gleiwitzin kaupunki (Schlesia), haarakirjastonhoitaja E. Grönroos, insinööri J. Harvio, herra H. Holm, kirjailija M. Klein, amanuenssi M. Koskimies, amanuenssi E. Kytömaa, kirjeenvaihtaja K. Oppenheimer, vapaaherratar H. Palmén, Pro jure nationum-yhdistys Suomessa, Puolan Helsingissä oleva lähetystö, insinööri W. Schröder, neiti L. Siljander, herra I. Smeds, herra P. Stahl, Suomen pankki, Tšekkoslovakian Helsingissä oleva konsulaatti, neiti J. Tynicka, valtioneuvoston julkaisuvarasto ja valtion kirjastotoimisto.

Kirjasto sai myöskin korvauksetta vastaanottaa julkaisuja, joita olivat toimittaneet Aarhusin valtionkirjasto, Arabian porssiinitehdas osakeyhtiö, Bergenin yleinen kirjasto, Deichmanin kirjasto Oslossa, Osuusliike Elanto, Helsingin kaupungin tilastokonttori, Helsingin säästöpankki, Helsingin yliopiston kirjasto, Martta-yhdistys, kustannusosakeyhtiö Otava, Pelastusarmeija, postihallitus, postisäästöpankkihallitus, Ruotsalainen kirjallisuuden seura, Suomen eduskunta, Suomen matkailijayhdistys, Suomen puuteollisuusliitto, Suomen rautatievirkamiessyhdystys, Suomen taideteollisuusyhdistys, Suomen teosofinen seura, Tampereen kaupungin kirjasto, Tampereen kaupungin rahatoimikamari, Tukholman työläiskirjasto, Turun kaupungin rahatoimikamari, Turun suomalainen yliopisto ja Viipurin kaupungin kirjasto sekä seuraavien aikakaus- ja sanomalehtien toimitukset: Bank of Finland, Den lilla djurvännan, Filmiaitta, Finnish trade, Helsingin nuorten miesten kristillisen yhdistyksen kuukauslehti, Hufvudstadsbladet, Industritidningen, Judisk krönika, Kirjatyö—Bokarbetet, Labor, Lasten lähetyslehti, Missionstidning för Finland, Mondo, Pieni eläinystävä, Sosialinen aikakauskirja—Social tidskrift, Suomen lähetysseuran, Suomen urheilulehti, Teollisuuslehti, Teosofi, Virkamiesten aikakauskirja — Tjänstemännens tidskrift ja Ylioppilaslehti.

Painosta julkaistiin vuonna 1924 kirjastoon hankitun suomenkielisen kirjallisuuden luettelo sekä kertomus kirjaston toiminnasta vuonna 1924.

Tulot. 37,466 tapauksessa velvoitettiin lainanottajat maksamaan sakkoja, joita kertyi kaikkiaan 29,420: 40 markkaa, 2,353 suomenkielistä kirjaluettoa myytiin kaikkiaan 3,816: 20 markasta, 948 ruotsinkielistä luetteloita 3,162: 85 markasta ja 21 vieraskielisen kirjallisuuden luetteloita 42 markasta. Maksettavaksi langenneista panteista oli tuloja 2,739 markkaa ja vanhojen sanomalehtien y. m. myynnistä kertyi 5,039: 50 markkaa. Tuloja oli kaikkiaan 44,219: 95 markkaa.

Kadonneitten ja vahingoittuneiden kirjain korvausrahoja kertyi 3,987: 08 markkaa. Näillä varoilla ostettiin kirjallisuutta 3,869: 98 markan arvosta.

*Menot*¹⁾ ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä, johon myös on otettu laitokselle myönnetty määrärahat.

¹⁾ Tähän eivät sisälly kirjastorakennusten kunnossapidosta ja palovakuutuksesta aiheutuneet kulut.

	Määräraha, Smk.	Menot, Smk.
Palkat ja palkkiot	1,205,424: 50	1,203,269: 50
Kirjallisuus	310,000: —	309,998: 07
Painatus- ja sidontakulut	225,041: 68	1) 216,564: 75
Kalusto	25,000: —	24,356: 32
Vuokrat	66,000: —	66,000: —
Lämpö ja valo	141,500: —	129,264: 35
Puhtaanapito ja vedenkulutus	22,000: —	21,970: 65
Tarverahat	16,410: 58	16,410: 58
	<hr/>	<hr/>
Yhteensä	2,011,376: 76	1) 1,987,834: 22

1) Tähän sisältyy 41:68 markkaa, jotka siirtyivät vuodesta 1923; sitäpaitsi 8,476:93 markkaa, jotka siirtyivät seuraavaan vuoteen.